

Cu privire la investitiile in activitatea de intreprinzator

Legea Republicii Moldova
Nr. 81-XV din 18 martie 2004
(Monitorul Oficial, 23 aprilie 2004, nr.64-66, p. I, art. 344)

Avind in vedere importanta deosebita a atragerii investitiilor in Republica Moldova, necesitatea promovarii si protejarii lor prin crearea de conditii juridice, sociale si economice stabile si echitabile pentru activitatea investitionala, stabilirii de garantii egale pentru investitorii autohtoni si straini, preintimpinarii si inlaturarii impeditiilor ce pot afecta investitorii si investitiile lor, in temeiul art.72 alin.(3) lit.r) din Constitutia Republicii Moldova, Parlamentul adopta prezenta lege organica.

Capitolul I DISPOZITII GENERALE

Articolul 1. Sfera de reglementare

Prezenta lege stabileste principiile juridice, sociale si economice de organizare si dezvoltare a activitatii investitionale din Republica Moldova, drepturile si obligatiile investitorilor, atributiile si competenta autoritatilor publice in domeniul activitatii investitionale, garantiile pe care statul le acorda investitorilor autohtoni si straini, modalitatea de solutionare a diferendelor investitionale, precum si reglementari referitoare la activitatea intreprinderilor cu investitii straine.

Articolul 2. Cadrul juridic

(1) Investitiile in Republica Moldova sint reglementate de Constitutia Republicii Moldova, de prezenta lege, de alte legi si acte normative, precum si de tratatele internationale la care Republica Moldova este parte.

(2) In cazul in care prevederile tratatelor internationale la care Republica Moldova este parte difera de cele ale prezentei legi, se aplica prevederile tratatelor internationale.

(3) Sub incidenta prezentei legi nu cad raporturile aferente efectuarii investitiilor de catre organizatii necomerciale (cu scop nelucrativ) pentru atingerea unor scopuri social-utile, inclusiv educationale, filantropice, de sponsorizare, stiintifice si religioase. Aceste raporturi sint reglementate de legislatia respectiva a Republicii Moldova.

Articolul 3. Notiuni principale

In sensul prezentei legi, urmatoarele notiuni principale semnifica:

investitie - totalitate de bunuri (active) depuse in activitatea de intreprinzator pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv pe baza contractului de leasing financiar, pentru a se obtine venit (in redactia Legii Nr.60-XVI din 28 aprilie 2005);

investitie (cheltuieli) capitala - cheltuieli efectuate de catre investitor in legatura cu procurarea si/sau imbunatatirea activelor pe termen lung, care nu se atribuie la rezultatele perioadei curente, dar urmeaza a fi capitalizate (atribuite la majorarea valorii activelor pe termen lung) (introdusa prin Legea Nr.10-XV din 17 februarie 2005);

investitie straina - investitie efectuata de un investitor strain in activitatea de intreprinzator desfasurata in Republica Moldova, inclusiv veniturile provenite din investitia sa si reinvestite in Republica Moldova;

activitate investitionala - activitate de efectuare a investitiei si de desfasurare a activitatii de intreprinzator in legatura cu aceasta

investitie pentru a se obtine venit;

autoritate publica - structura organizatorica sau organ, instituite prin lege sau printr-un alt act administrativ normativ, care actioneaza in regim de putere publica in scopul realizarii unui interes public;

diferend investitional - neintelegere sau dezacord care apare intre investitor si autoritatile publice cu privire la investitii, inclusiv cu privire la:

a) activitatea investitionala;

b) interpretarea unei actiuni sau inactiuni a autoritatilor publice, in sensul prezentei legi, al altor legi ale Republicii Moldova sau al dreptului international;

c) orice acord la care Republica Moldova si investitorul sint parti; investitor - persoana fizica sau juridica incadrata in activitatea investitionala pe teritoriul Republicii Moldova;

investitor strain - persoana incadrata in activitatea investitionala din Republica Moldova care poate fi:

a) persoana fizica cetatean strain cu resedinta permanenta in alt stat sau apatrid cu resedinta permanenta in strainatate;

b) persoana juridica, formata in conformitate cu legislatia unui alt stat, avind sediu in acel stat sau persoana juridica avind sediu, administratie centrala sau loc principal de activitate inregistrat in alt stat;

c) organizatie sau asociatie creata in urma unui tratat intre state ori alte subiecte de drept international.

Articolul 4. Formele investitiilor

(1) Investitia poate avea forma de:

a) drepturi de proprietate asupra bunurilor mobile si imobile, precum si alte drepturi reale;

b) orice drept acordat in baza legii sau contractului, orice licenta sau autorizatie acordata in conformitate cu legislatia in vigoare, inclusiv concesiuni de cercetare, cultivare, extragere sau explorare a resurselor naturale;

c) drepturi derivate din actiuni, parti sociale sau alte forme de participare in societati comerciale;

d) mijloace banesti;

e) drepturi de creante monetare sau alte forme de obligatii fata de investitor ce au valoare economica si financiara;

f) drepturi de proprietate intelectuala: dreptul asupra obiectelor de proprietate industriala (brevete de inventii, modele de utilitate, marci de produs si marci de serviciu, denumiri de firma, denumiri de origine ale produselor, desene si modele industriale, brevete pentru soiuri de plante, topografii ale circuitelor integrate), dreptul de autor si drepturile conexe, secretul comercial (know-how), goodwill.

(2) Forma in care bunurile sint investite sau modificarea acestei forme nu afecteaza caracterul lor de investitie.

(3) Venitul obtinut din investitii depus pentru desfasurarea activitatii de intreprinzator pe teritoriul Republicii Moldova se considera investitie.

(4) Investitorii autohtoni fac investitii sub forma de mijloace banesti numai in moneda nationala a Republicii Moldova, iar investitorii straini si in alta valuta convertibila.

Capitolul II

PRINCIPIILE EFECTUARII INVESTITIEI

Articolul 5. Libertatea efectuării investițiilor

(1) Investitorii isi pot plasa investitiile pe intreg teritoriul Republicii Moldova in toate domeniile activitatii de intreprinzator, in

conditiile legislatiei in vigoare, daca respecta interesele securitatii nationale, prevederile legislatiei antimonopol, normele de protectie a mediului inconjurator, de ocrotire a sanatatii populatiei si ordinea publica.

(2) Republica Moldova asigura, in conformitate cu legislatia in vigoare, cu tratatele internationale privind promovarea si protejarea reciproca a investitiilor la care Republica Moldova este parte, un regim de securitate si protectie deplina si permanenta a tuturor investitiilor, indiferent de forma lor.

Articolul 6. Nediscriminarea investitiilor

(1) In Republica Moldova investitiile nu pot fi supuse discriminarii in functie de cetatenie, domiciliu, resedinta, loc de inregistrare sau de activitate, stat de origine al investitorului sau al investitiei sau din orice alt motiv.

(2) Investitorilor li se acorda conditii echitabile si egale de activitate, care exclud aplicarea de masuri discriminatorii ce ar putea impiedica dirijarea, operarea, intretinerea, folosirea, fructificarea, achizitionarea, extinderea sau dispunerea investitiilor.

(3) Orice facilitate acordata, in conformitate cu legislatia in vigoare, investitorilor pentru a contribui la realizarea politicii regionale, structurale, de mediu, de cercetare si de dezvoltare promovate de stat sau orice facilitate acordata unui investitor pentru promovarea investitiilor sale ce nu contravine prevederilor acordurilor internationale la care Republica Moldova este parte se respecta si nu constituie obiect al discriminarii.

Articolul 7. Transparenta

(1) Actele legislative si normative care pot afecta in mod direct sau indirect investitiile se dau publicitatii in conformitate cu legislatia in vigoare.

(2) Autoritatile publice care intentioneaza sa elaboreze sau care elaboreaza noi politici investitionale trebuie sa organizeze consultari publice inainte de implementarea acestor politici, sa le publice ori sa le faca publice impreuna cu notele explicative in cazul in care ele se implementeaza deja.

(3) Autoritatile publice sint obligate sa raspunda oricaror adresari si sa furnizeze, la cererea oricarui investitor, informatii privind investitiile sau orice alta informatie care afecteaza investitiile si activitatea investitionala pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 8. Respectarea obligatiilor de catre investitori

(1) Investitorii sint obligati sa desfasoare activitate investitionala in conformitate cu acordurile internationale la care Republica Moldova este parte, cu prezenta lege si cu alte legi in vigoare, cu standardele (normele, regulile etc.) adoptate in conditiile legii.

(2) Investitorii, inclusiv cei straini, sint obligati sa indeplineasca cerintele legitime ale autoritatilor publice.

(3) In caz de incalcare a legilor, a obligatiilor contractuale, investitorii poarta raspundere in conformitate cu legislatia Republicii Moldova.

Capitolul III PROTEJAREA INVESTITIILOR

Articolul 9. Garantia respectarii drepturilor investitorului

(1) Autoritatile publice sint obligate sa respecte drepturile investitorilor acordate de lege.

(2) In cazul vatamarii unui drept al investitorului de catre o

autoritate publica, acesta este indreptatit sa solicite inlaturarea incalcarii si repararea pagubei.

Articolul 10. Garantia contra expropriarii investitiilor
sau contra unor alte actiuni similare

(1) Investitiile nu pot fi expropriate ori supuse unor masuri cu efect similar care privesc, in mod direct sau indirect, investitorul de titlul de proprietate sau de controlul asupra investitiei, cu exceptia cazurilor prevazute la alin.(2).

(2) Activitatea de investitii nu poate fi intrerupta silit decit in urmatoarele conditii intrunite cumulativ:

a) intreruperea se opereaza din motive de utilitate publica;

b) intreruperea nu este discriminatorie;

c) intreruperea se efectueaza cu o dreapta si prealabila despagubire.

(3) Utilitatea publica, precum si plata despagubirii se stabilesc in conformitate cu legislatia privind exproprierea pentru cauza de utilitate publica.

Articolul 11. Garantia repararii prejudiciului

(1) Investitorul beneficiaza, in conformitate cu legislatia in vigoare, de dreptul la reparatia prejudiciului cauzat prin incalcarea drepturilor sale, inclusiv prin acte, ce il lezeaza in drepturi si interese, adoptate de autoritatea publica sau prin alte actiuni nelegitime ale acesteia.

(2) Despagubirea este echivalenta cu intinderea reala a prejudiciului la momentul survenirii.

(3) Prejudiciul, inclusiv profitul ratat, suportat de investitor ca urmare a indeplinirii unei dispozitii a autoritatii publice prin care i s-au incalcat drepturile sau ca urmare a neindeplinirii ori a indeplinirii necorespunzatoare, de catre autoritate sau de o persoana cu functie de raspundere, a obligatiilor fata de investitor, prevazute de legislatia in vigoare a Republicii Moldova, inclusiv de prezenta lege, va fi reparat din contul autoritatii publice vinovate.

(4) Despagubirea se plateste investitorului in valuta in care a fost efectuata investitia sau in orice alta valuta convertibila daca investitia a fost efectuata in valuta convertibila.

Articolul 12. Garantii suplimentare

Autoritatile publice pot acorda, in limitele competentei si in conformitate cu legislatia in vigoare, garantii suplimentare investitorilor, inclusiv prin intermediul gajului de bunuri aflate la dispozitia organelor respective.

Articolul 13. Facilitati fiscale si vamale

Investitorilor se acorda facilitati fiscale si vamale in conformitate cu legislatia fiscala si vamala a Republicii Moldova.

Capitolul IV
DIFERENDELE INVESTITIONALE

Articolul 14. Solutionarea diferendelor investitionale

(1) Diferendele investitionale trebuie solutionate pe cale amiabila.

(2) In cazul nesolutionarii pe cale amiabila, diferendul se supune solutionarii instantei judecatoresti competente a Republicii Moldova sau, de comunul acord al partilor, unei judecati arbitrale (arbitrajul ad-hoc sau arbitrajul institutionalizat).

(3) Daca au convenit ca diferendul sa fie solutionat in arbitraj, partile confirma acest fapt in mod expres, mentionind, dupa caz, regulile procedurale alese, in conformitate cu legislatia Republicii Moldova cu

privire la judecata arbitrala.

(4) Daca partile au convenit ca diferendul sa fie solutionat in arbitrajul ad-hoc, la stabilirea regulilor procedurale se iau in considerare:

a) Regulile de arbitraj ale Comisiei Natiunilor Unite pentru Dreptul Comertului International (Regulile UNCITRAL);

b) Regulile de arbitraj ale Camerei Internationale de Comert din Paris, aprobate la 1 ianuarie 1988 (Regulile ICC);

c) alte principii, norme, reguli stabilite de catre parti.

(5) In cazul in care partile au convenit ca diferendul sa fie solutionat in arbitraj institutionalizat, se tine cont de tratatele internationale la care Republica Moldova este parte, inclusiv de:

a) Conventia pentru recunoasterea si executarea sentintelor arbitrale straine, incheiata la New York la 10 iunie 1958;

b) Conventia europeana de arbitraj comercial international, incheiata la Geneva la 21 aprilie 1961;

c) Aranjamentul cu privire la aplicarea Conventiei europene de arbitraj comercial international, intocmit la Paris la 17 decembrie 1962.

(6) Litigiile de munca dintre administratia intreprinderii cu investitii straine si lucratorii acestora se examineaza in conformitate cu legislatia Republicii Moldova daca in contractele individuale de munca nu se prevad alte conditii pentru lucratorii straini.

Articolul 15. Legea aplicabila

La solutionarea diferendului investitional se aplica legislatia Republicii Moldova daca partile diferendului nu au convenit altfel.

Articolul 16. Caracterul obligatoriu al sentintelor arbitrale

Orice sentinta arbitrala conforma prezentului capitol este obligatorie pentru parti prin punerea la dispozitia acestora a originalului sau a copiilor autentificate.

Capitolul V

DISPOZITII SPECIALE PRIVIND INVESTITORII STRAINI SI INVESTITIILE STRAINE

Articolul 17. Intreprinderile cu investitii straine,
asociatiile acestora

(1) In Republica Moldova pot fi infiintate intreprinderi cu investitii straine sub forma de intreprinderi mixte si intreprinderi cu capital strain.

(2) Intreprindere mixta este intreprinderea, infiintata in conformitate cu legislatia Republicii Moldova, al carei capital social este compus partial din investitii straine.

(3) Intreprindere cu capital strain este intreprinderea, infiintata in conformitate cu legislatia Republicii Moldova, al carei capital social este compus exclusiv din investitii straine.

(4) Intreprinderea cu investitii straine are dreptul sa infiinteze asociatii si organizatii internationale, sa faca parte din asociatii si organizatii internationale.

Articolul 18. Inregistrarea, desfasurarea activitatii si
dizolvarea intreprinderii cu investitii straine

(1) Procedura de inregistrare, de desfasurare a activitatii si de dizolvare a intreprinderii cu investitii straine este similara procedurii de inregistrare, de desfasurare a activitatii si de dizolvare a intreprinderii autohtone si se realizeaza in conformitate cu legislatia in vigoare a Republicii Moldova.

(2) Pentru reinregistrarea intreprinderii cu investitii straine se

prezinta actele prevazute de legislatie pentru inregistrarea de stat a intreprinderilor si organizatiilor.

(3) Intreprinderea infiintata fara investitii straine cumparata integral de un investitor strain obtine, conform legislatiei in vigoare, statut de intreprindere cu capital strain.

(4) Daca investitorul strain cumpara parti sociale (actiuni) apartinand unei intreprinderi infiintate anterior fara investitii straine, aceasta obtine, conform legislatiei in vigoare, statut de intreprindere mixta.

Articolul 19. Filialele si reprezentantele

(1) Intreprinderile nerezidente, asociatiile acestora si organizatiile internationale au dreptul sa infiinteze in Republica Moldova filiale si reprezentante comercial-economice.

(2) Filialele intreprinderilor nerezidente, ale asociatiilor acestora si ale organizatiilor internationale infiintate pe teritoriul Republicii Moldova obtin statut de intreprindere apartinand integral investitorilor straini de la data inregistrarii lor in modul stabilit la art.18.

(3) Reprezentantele intreprinderilor nerezidente se inregistreaza pe teritoriul Republicii Moldova, conform legislatiei in vigoare, fara drept de persoana juridica si fara dreptul de a desfasura activitate economica.

(4) Intreprinderile cu investitii straine au dreptul sa infiinteze, daca faptul acesta este prevazut in documentele lor de constituire, filiale si reprezentante comercial-economice atat in tara, cit si in strainatate.

(5) Filialele si reprezentantele infiintate in Republica Moldova de intreprinderi rezidente cu investitii straine nu sint persoane juridice.

Articolul 20. Asigurarea sociala si asistenta sociala

(1) Asigurarea sociala si asistenta sociala se acorda lucratorilor intreprinderii cu investitii straine in conformitate cu legislatia Republicii Moldova. Intreprinderea poate transfera contributi in fondul de asigurare sociala doar pentru salariatii straini care au manifestat dorinta de a beneficia de asistenta medicala si sociala in Republica Moldova. Aceasta dispozitie este aplicabila si in cazul depunerii contributiilor in fondul de pensii, conform legislatiei Republicii Moldova.

(2) Contributiile de asigurari sociale si asistenta sociala a lucratorilor din intreprinderile cu investitii straine se fac in conformitate cu tarife unice, in moneda nationala a Republicii Moldova.

Articolul 21. Transferul de mijloace banesti si de bunuri obtinute din investitie straina

(1) Mijloacele banesti si bunurile obtinute din investitie straina, dupa onorarea obligatiilor fiscale, sint utilizabile si transferabile pe teritoriul Republicii Moldova si peste hotarele ei. Investitorii straini beneficiaza de dreptul de a converti liber moneda nationala a Republicii Moldova in valuta straina si viceversa in conformitate cu legislatia Republicii Moldova.

(2) Mijloacele banesti si bunurile prevazute la alin.(1) includ in special:

a) profiturile, dobinzile, dividendele si alte venituri curente;
b) sumele obtinute in baza de contract, inclusiv imprumuturile rambursate si dobinzile aferente;

c) redeventele, incasarile si alte sume, provenite din drepturile de proprietate intelectuala prevazute la art.4 alin.(1) lit.f);

d) compensatiile (despagubirile) prevazute de legislatia in vigoare a Republicii Moldova, inclusiv de prezenta lege;

e) sumele care se platesc in urma solutionarii unui litigiu;

f) salariile si onorariile personalului angajat din strainatate caruia i se incredinteaza sa lucreze in legatura cu investitiile facute pe

teritoriul Republicii Moldova, in marimea si in modul stabilite de legislatia Republicii Moldova;

g) sumele si obiectele care constituie investitia obtinute sau ramase dupa dizolvarea intreprinderii;

h) sumele obtinute de investitor din vinzarea sau exproprierea investitiilor.

(3) In conformitate cu prezenta lege, mijloacele banesti prevazute la alin.(1) si (2) pot fi convertite si transferate prin intermediul bancilor autorizate din Republica Moldova prin proceduri stabilite de legislatia Republicii Moldova.

(4) Mijloacele banesti se convertesc la cursul de schimb al bancii autorizate din Republica Moldova.

(5) Investitorii straini au dreptul sa treaca peste hotarele Republicii Moldova veniturile lor ramase dupa onorarea obligatiilor fiscale sau o parte din venituri sub forma de produse achizitionate pe piata interna a Republicii Moldova daca aceasta nu contravine legislatiei Republicii Moldova.

Articolul 22. Regimul bunurilor imobile

Investitorii straini pot dobindi, in conformitate cu legislatia Republicii Moldova, dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile de pe teritoriul Republicii Moldova, cu exceptia terenurilor cu destinatie agricola si a celor din fondul silvic, pentru a desfasura activitate de intreprinzator.

Articolul 23. Garantia recunoasterii dreptului de subrogatie

Republica Moldova recunoaste cesiunea, catre un alt stat sau persoana juridica straina, a drepturilor investitorului strain asupra investitiilor acestuia efectuate pe teritoriul sau.

Capitolul VI

ATRIBUTIILE AUTORITATILOR PUBLICE IN DOMENIUL ACTIVITATII INVESTITIONALE

Articolul 24. Elaborarea si promovarea politicii de stat in domeniul activitatii investitionale

(1) Politica de stat in domeniul activitatii investitionale este elaborata si promovata de Guvern.

(2) Organul executiv abilitat cu implementarea politicii investitionale si coordonarea activitatilor de atragere a investitiilor in Republica Moldova este Ministerul Economiei.

Capitolul VII

DISPOZITII FINALE SI TRANZITORII

Articolul 25

(1) La data intrarii in vigoare a prezentei legi, se abroga Legea nr.998-XII din 1 aprilie 1992 privind investitiile straine.

(2) Investitorii straini care au efectuat investitii si au beneficiat de garantii si facilitati in conditiile Legii nr.998-XII din 1 aprilie 1992 privind investitiile straine au dreptul sa beneficieze in continuare de garantiile si facilitatile acordate de aceasta.

(3) Guvernul, in termen de 3 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislatiei in concordanta cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative in corespundere cu prezenta lege;

c) va prezenta Parlamentului propuneri pentru modificarea legislatiei fiscale si vamale in vederea acordarii de facilitati egale investitorilor straini si locali.

PRESEDINTELE
PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC